

PŘÍLOHA 1: KOMPARACE DOKUMENTŮ

ZNĚNÍ ZAKLÁDAJÍCÍ SMLOUVY NATO

zdroj: http://www.natoaktual.cz/na_zpravy.aspx?y=na_summit/washingtonskasmlouva.htm

Washington D.C., 4.dubna 1949

Strany této smlouvy znovu potvrzují svoji víru v cíle a zásady Charty OSN a svoji touhu žít v míru se všemi národy a všemi vládami.

Jsou odhodlány hájit svobodu, společné dědictví a kulturu svých národů, založenou na zásadách demokracie, svobody jednotlivce a právního řádu.

Jejich snahou je podporovat stabilitu a blahobyt národů v severoatlantickém prostoru.

Jsou rozhodnuty spojit své úsilí o kolektivní obranu a zachování míru a bezpečnosti.

Proto se dohodly na této Severoatlantické smlouvě.

ČLÁNEK 1

Smluvní strany se zavazují, jak je uvedeno v Chartě OSN, urovnávat veškeré mezinárodní spory, v nichž mohou být účastny, mírovými prostředky tak, aby nebyl ohrožen mezinárodní mír, bezpečnost a spravedlnost, a zdržet se ve svých mezinárodních vztazích hrozby silou nebo použitím síly jakýmkoli způsobem neslučitelným s cíli OSN.

ČLÁNEK 2

Smluvní strany budou přispívat k dalšímu rozvoji mírových a přátelských mezinárodních vztahů posilováním svých svobodných institucí, usilováním o lepší porozumění zásadám, na nichž jsou tyto instituce založeny, a vytvářením podmínek pro stabilitu a blahobyt. Budou usilovat o vyloučení z konfliktu ze své mezinárodní hospodářské politiky a budou podporovat hospodářskou spolupráci mezi všemi smluvními stranami jednotlivě nebo společně.

ČLÁNEK 3

Aby bylo co nejúčinněji dosaženo cílů této smlouvy, budou smluvní strany jednotlivě i společně stálo a účinnou svépomocí a vzájemnou výpomocí udržovat a rozvíjet svoji individuální i kolektivní schopnost odolat ozbrojenému útoku.

ČLÁNEK 4

Smluvní strany budou společně konzultovat vždy, když podle názoru kterékoli z nich bude ohrožena územní celistvost, politická nezávislost nebo bezpečnost kterékoli smluvní strany.

ČLÁNEK 5

Smluvní strany se dohodly, že ozbrojený útok proti jedné nebo více z nich v Evropě nebo Severní Americe bude považován za útok proti všem, a proto se dohodly, že dojde-li k takovému ozbrojenému útoku, každá z nich, uplatňujíc právo na individuální nebo kolektivní sebeobranu uznané článkem 51 Charty OSN, pomůže smluvní straně nebo stranám takto napadeným tím, že neprodleně podnikne sama a v součinnosti s ostatními stranami takovou akci, jakou bude považovat za nutnou, včetně použití ozbrojené síly, s cílem obnovit a zachovat bezpečnost severoatlantického prostoru. Každý takový útok a veškerá opatření učiněna v jeho důsledku budou neprodleně oznámena Radě bezpečnosti. Tato opatření budou ukončena, jakmile Rada bezpečnosti přijme opatření nutná pro obnovení a zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.

ČLÁNEK 6*

Pro účely článku 5 se za ozbrojený útok na jednu nebo více smluvních stran pokládá ozbrojený útok na území kterékoli smluvní strany v Evropě nebo Severní Americe, na Alžírské departmety Francie**, na území Turecka nebo na ostrovy pod jurisdikcí kterékoli smluvní strany v severoatlantickém prostoru severně od obratníku Raka; na ozbrojené síly, lodě či letadla kterékoli smluvní strany, jež se nacházejí na těchto územích nebo nad nimi nebo na kterémkoli jiném území v Evropě, kde byla umístěna okupační vojska kterékoli smluvní strany v den vstupu této smlouvy v platnost, nebo ve Středozemním moři, nebo v severoatlantickém prostoru severně od obratníku Raka.

NÁVRH LIGY K ZACHOVÁNÍ MÍRU V EVROPĚ, SRPEN 1840 (přeloženo z francouzštiny)

Článek I. – *podobnost s článkem 1 zakl. smlouvy NATO*

Všechny čtyři státní celky se samostatně a navzájem zavazují, že v žádném případě nepoužijí síly proti jakémukoli evropskému státu, aniž by se předtím obrátily na další státy, jež se svým podpisem připojily k této úmluvě, s cílem získat s jejich pomocí (pokud je třeba) nápravu křivdy, s níž se na tyto státy obracejí, a to formou smíření.

Článek II. – *podobnost s článkem 4 zakl. smlouvy NATO*

V případě takovéto žádosti se tyto čtyři státy zavazují zasednout ve městě, jež jim bude určeno mocností, která jim žádost adresovala, s cílem společně zajistit veškeré prostředky k zabránění rozpadu ligy. Poté, co se obeznámí s veškerými skutečnostmi, se vynasadí pomocí veškerého svého morálního vlivu odstranit jakýkoli důvod k válce a zajistit dle okolností bezpečnost poškozené či ohrožené straně, či nápravu škod, které jí byly spáchány.

Článek III. – *podobnost s článkem 3 a 5 zakl. smlouvy NATO*

Pokud i navzdory veškerým snahám těchto států vytrvá útočná velmoc v zasahování do práv ostatních států a je připravena využít pro to i vojenské síly, tak v takovém a v žádném jiném případě bude povinností těchto státních celků napomoci poškozeným státům zajištěním společné obrany. V takovém případě bude útok proti jedné straně vnímán jako útok proti všem a ony využijí veškerých svých sil a prostředků, aby se útoku postavily.

Článek IV. – *zakl. smlouva NATO tuto možnost explicitně nezmiňuje*

K potvrzení skutečného záměru států se tyto zavazují, že pokud bude udržení míru ohroženo činem signatářské velmoci, budou povinny plnit své závazky, k nimž se zavázaly svým podpisem a jež jsou definovány ve výše uvedených odstavcích, a to stejným způsobem, jako by daný čin spáchala velmoc, jež není signatářem této úmluvy.

Článek V. – *podobnost s článkem 1, 3 a 4 zakl. smlouvy NATO*

V případě, že státním celkům nebude adresována žádost, ale bude obecně zřejmé, že je mír v Evropě ohrožen, vyhrazují si signatářské velmoci této úmluvy právo zasednout v hlavním městě jedné z nich, kde budou projednávat veškeré možné prostředky k zachování přínosů míru v Evropě, a to jak prostřednictvím poradních sborů, tak v případě potřeby sjednocením sil.

Článek VI. – *podobnost s článkem 10 zakl. smlouvy NATO*

Posláním všech čtyř státních celků je nabídnout Evropě stejné bezpečí, jež se snaží zajistit samy sobě. Proto se dohodly poskytnout znění této úmluvy dalším evropským státům, které vyzvou, aby se k úmluvě připojily, a to pod podmínkou, že veškerá potřebná usnesení a rozhodnutí v souladu s ustanoveními této úmluvy zůstanou ve výlučné pravomoci velmocí, které původně stály u podpisu úmluvy.

* Po doplnění článkem 2 Protokolu k Severoatlantické smlouvě o přistoupení Řecka a Turecka.

**Dne 16. ledna 1963 vzala Rada na vědomí, že pokud jde o bývalé alžírské departmety Francie, stala se příslušná ustanovení této smlouvy od 3. července 1962 nepoužitelnými.

ČLÁNEK 7

Tato smlouva se nedotýká a nebude žádným způsobem vykládána, jako by se dotýkala práv a povinností smluvních stran, které jsou členy OSN, vyplývající z Charty, ani základní zodpovědnosti Rady bezpečnosti za zachování světového míru a bezpečnosti.

ČLÁNEK 8

Každá ze smluvních stran prohlašuje, že žádné její současně platné mezinárodní závazky vůči kterékoli jiné smluvní straně nebo kterémukoli třetímu státu nejsou v rozporu s ustanoveními této smlouvy, a zavazuje se, že nepřijme žádný mezinárodní závazek, který by byl s touto smlouvou v rozporu.

ČLÁNEK 9

Smluvní strany tímto zřizují Radu, v níž bude každá z nich zastoupena, aby projednávala věci týkající se plnění této smlouvy. Rada bude organizována tak, aby se mohla kdykoli pohodově sejít. Rada zřídí takové pomocné orgány, jaké mohou být potřebné, zejména ihned zřídí výbor pro obranu, který bude doporučovat opatření nutná k plnění článků 3 a 5.

ČLÁNEK 10

Smluvní strany mohou na základě jednomyslného souhlasu vyzvat kterýkoli jiný evropský stát, který je schopen napomáhat rozvoji zásad této smlouvy a přispět k bezpečnosti severoatlantického prostoru, aby přistoupil k této smlouvě. Každý takový smluvní stát se může stát smluvní stranou tím, že uloží u vlády Spojených států amerických svoji listinu o přistoupení. Vláda Spojených států amerických vyrozumí každou ze smluvních stran o uložení každé takové listiny o přistoupení.

ČLÁNEK 11

Tato smlouva bude ratifikována a její ustanovení budou smluvními stranami plněna v souladu s jejich ústavními postupy. Ratifikační listiny budou uloženy co nejdříve vládou Spojených států amerických, která uvědomí všechny ostatní signatáře o každém uložení. Smlouva vstoupí v platnost mezi státy, které ji ratifikovaly, jakmile budou uloženy ratifikační listiny většiny signatářů, sestávající z ratifikačních listin Belgie, Francie, Kanady, Lucemburska, Nizozemska, Spojeného království a Spojených států, a pro další státy smlouva nabude účinnosti dnem uložení jejich ratifikačních listin***.

*** Smlouva vstoupila v platnost 24. srpna 1949 po uložení ratifikačních listin všech signatářských států.

ČLÁNEK 12

Poté, co bude smlouva v platnosti deset let, nebo kdykoli později, se smluvní strany, jestliže o to některá z nich požádá, poradí o revizi smlouvy, přičemž vezmou v úvahu faktory ovlivňující mír a bezpečnost severoatlantické oblasti včetně vývoje světových i regionálních uspořádání podle Charty OSN pro zachování mezinárodního práva a bezpečnosti.

ČLÁNEK 13

Po dvaceti letech platnosti smlouvy může kterákoli smluvní strana odstoupit od smlouvy rok poté, co podá oznámení o odstoupení vládě Spojených států amerických, která vyrozumí vlády ostatních smluvních stran o každém oznámení o odstoupení.

ČLÁNEK 14

Tato smlouva, jejíž anglické i francouzské znění mají stejnou platnost originálu, bude uložena v archivu Spojených států amerických. Řádně ověřené kopie budou touto vládou předány vládám ostatních signatářů.